

LÆREPLAN

MED AFSÆT I DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Dagtilbuddets navn: Børnehuset Stolpehøj

Udfærdiget juni 2021

Opdateret Juli 2023

INDHOLD

Indhold

LÆREPLAN	1
INDHOLD	2
INDLEDNING	4
VEJLEDNING OM OFFENTLIGGØRELSE	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
PÆDAGOGISK GRUNDLAG	4
ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN	4
BØRNESYN OG BØRNEPERSPEKTIVER	5
BØRNS LEG	5
DET BREDE DANNELES- OG LÆRINGSSYN	6
BØRN I UDSATTE POSITIONER OG ALLE BØRNS DELTAGELSE I BØRNEFÆLLESSKABER	6
FORÆLDRESAMARBEJDE	7
SAMMENHÆNGENDE OVERGANGE OG DET SIDSTE ÅR I BØRNEHAVEN	8
DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG OG SAMMENHÆNG TIL DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	10
ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	11
ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	12
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling	12
Refleksion over sammenhæng til læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag	12
Arbejdet med Alsidig personlig udvikling fremadrettet	12
SOCIAL UDVIKLING	13
Pædagogiske mål for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling	13
Refleksion over sammenhæng til Stolpehøjs læringsmiljø	13
Arbejdet med Social udvikling fremadrettet	14
KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB	14
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab	14
Refleksion over sammenhæng til Stolpehøjs læringsmiljø	14
Arbejdet med Kultur, æstetik og fællesskab fremadrettet	15
KOMMUNIKATION OG SPROG	15
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog	16
Refleksion over sammenhæng til Stolpehøjs læringsmiljø	16
Arbejdet med Kommunikation og sprog fremadrettet	17
KROP, SANSER OG BEVÆGELSE	17
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse	17
Refleksion over sammenhæng til Stolpehøjs læringsmiljø	17
Arbejdet med Krop, sanser og bevægelse fremadrettet	18
NATUR, UDELIV OG SCIENCE	18

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science.....	18
Refleksion over sammenhæng til Stolpehøj læringsmiljø.....	18
Arbejdet med Natur, udeliv og science fremadrettet.....	19
ØVRIGE ELEMENTER.....	19
DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ.....	19
Fysisk børnemiljø.....	20
Psykisk børnemiljø.....	20
Æstetisk børnemiljø.....	21
SAMSPIL OG RELATIONER.....	21
EVALUERING.....	22
INDDRAGELSE OG SAMARBEJDE.....	22
Inddragelse af forældrebestyrelsen.....	22
Inddragelse af lokalsamfundet.....	22
UDVIKLINGSPLANER.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

INDLEDNING

Med dagtilbudsaftalen (2018) er det fremlagt, at det i dagtilbudsloven skal tydeliggøres, hvilket pædagogisk fundament alle dagtilbud skal bygge på for at skabe en tryk og udviklende hverdag for alle børn i dagtilbud. Det handler om at skabe en fælles retning, sprog og forståelse gennem en ny ramme for den pædagogiske læreplan.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN

Dagtilbud skal etablere et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

I Børnehuset Ved fortet arbejder vi ud fra et bredt børne- og lærings syn, med fokus på at alle børn har ret til et godt børneliv. Samt en fælles forståelse af at barnets kropslige og motoriske, sociale, emotionelle og kognitive læring, alle er bærende elementer i det pædagogiske arbejde.

Det pædagogiske personale støtter, guider og udfordrer børnene, både når der er tale om børne- og vokseninitierede aktiviteter og ved spontane og planlagte situationer i form af leg, aktiviteter og rutiner.

Vi organiserer vores hverdag gennem aktivitetsskemaer, dette er med til at skabe struktur og give rum til refleksioner.

Vi opdeler børnene i mindre grupper og kan herved tilgodese zonen for nærmeste udvikling.

Vi vil skabe trygge og inkluderende fællesskaber, med fokus på det enkelte barns udvikling og trivsel gennem leg og læring. Der skal være plads til at være den man er, med de forudsætninger man har.

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede i alle vores daglige rutiner- ved modtagelse af børnene, ved bleskift, når vi spiser frokosten, under leg og planlagte aktiviteter.

Børnene skal have lov til at være børn med plads til medbestemmelse i forhold til deres alder og udviklingstrin, omgangstonen er respektfuld med tydelige voksne, faste rammer og en forudsigelig hverdag.

- Det skaber ro, tryk og forudsigelighed, når vi organiserer børnegrupperne hensigtsmæssigt.
- Det skaber ro og forudsigelighed, når dagen er planlagt i vores aktivitetsskema.
- Vi indsamler data ved at observerer og notere børnene i aktiviteter og kan gentage aktiviteterne og derved dokumenter en eventuel udvikling hos det enkelte barn.

BØRNESYN OG BØRNEPERSPEKTIVER

Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har værdi i sig selv. Pædagogiske læringsmiljøer skal derfor inddrage børneperspektiver, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

Vi ønsker at have fokus på at understøtte barnets udvikling af sociale kompetencer. Vi ønsker at alle børn får lov til at opleve at de er værdsatte deltagere af flere fællesskaber. Alle børn skal have adgang til fællesskab, og til at udvikle sig i fællesskaberne.

Vi vil møde alle børn, som de forskellige individer de er, med respekt og forståelse for det enkelte barns styrker. Barnet skal mødes af tilpasse forventninger, som barnet kan udvikle sig i.

Vi tror på, at ved at møde barnet med anerkendelse, kan vi være med til at understøtte barnets identitetsopbygning.

Vi har opmærksomhed på barnets initiativer og signaler, vi prioriterer at følge op på de ting barnet selv sætter i gang. Vi er parate til at støtte og hjælpe, barnet med de opgaver det stiller sig selv.

BØRNS LEG

Leg har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Leg er grundlæggende for barnets udvikling og understøtter bl.a. fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

I børnehuset ved fortet vægter vi børnenes forskellige roller og positioner på tværs af alder og stuer, vi er opmærksomme på hvornår de voksne skal være med til at rammesætte legen, hvornår de blot skal være støttende og hvornår de helt skal trække sig.

Vi arbejder målrettet med fokus på at styrke børnenes udvikling og trivsel gennem leg og læring.

Det er vigtigt for os at der arbejdes med at understøtte alle børns muligheder for at være en del af fællesskabet, vi prøver derfor at undersøge og understøtte børnenes leger på forskellige niveauer, dette gøres bl.a. ved, at vi med vores nærvær hele tiden sørger for at der åbnes mulighed for at inddrager de børn der eventuelt står uden for legen. Alle børn skal have adgang til et fællesskab.

Det er de voksnes ansvar og opgave at være beviste om hvornår et barn er aktivt deltagende i en leg og relation, og hvornår barnet træder ud af fællesskabet og legen.

DET BREDE DANNELSSES- OG LÆRINGSSYN

Legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling er udgangspunktet for de læringsprocesser, barnet indgår i.

Pædagogikken i Børnehuset Ved Fortet vil altid være præget af de mennesker, som er ansat og børnegruppens alder og sammensætning og institutionens kultur og forældregruppens baggrund. Samfundet og kulturen ændrer sig, pædagogikken forandrer sig i takt med ændringerne.

Vi har bevidst sammensat en hverdag for børnene, som styrker en mangesidet udvikling. Vi er meget bevidste om de voksnes rolle som rollemodel og det talte ord har værdi, som skal følges af handling og kropssprog. For at skabe den bedst mulige sammenhængskraft, er vi meget bevidste om, at vores pædagogiske retningslinjer stemmer overens.

Vores pædagogiske fundament bygger på at formidle egne og andres erfaringer med engagement. Vi ønsker gennem vores pædagogik at udvikle børnene til at blive hele empatiske mennesker, der kan tænke selvstændigt og udvise ansvar.

BØRN I UDSATTE POSITIONER OG ALLE BØRNS DELTAGELSE I BØRNEFÆLLESSKABER

Gode pædagogiske læringsmiljøer har særligt stor betydning for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale har et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle deltager i fællesskabet.

Vi, som pædagogisk personale i Børnehuset Ved fortet ved, at kun ved at sikre at alle børn har adgang til et fællesskab, kan vi sikre at vi kommer i mål med vores kerneopgave, nemlig at understøtte barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse. Vi ved at børnene udvikler sig, er i trivsel, danner sig og lærer i fællesskab med andre.

Det er vores opgave at skabe inkluderende rammer, som gør at alle børn får mulighed for at udfolde sig, mulighed for at deltage i og for at bidrage til fællesskabet på hver deres måde.

Vi skal sørge for, at der altid er meningsfulde fællesskaber tilgængelige. I disse fællesskaber forsøger vi også at guide og hjælpe børnene med at finde venner. I det hele taget er arbejdet med børnenes indbyrdes relationer en stor del af vores pædagogiske arbejde.

Vi voksne skal være aktive medspillere i forhold til at få skabt alternative fællesskaber for de børn, som måske i en periode føler sig lidt uden for og er i en udsat position.

Der kan være mange årsager til at børnene i perioder kan befinde sig i en udsat position og være sårbare. Det vil sige, at vi som voksne skal være gode til at afdække i hvilke situationer, eller hvilke perioder, barnet befinder sig i en udsat position.

I vore børnehuse er vi så tæt sammen med vores børn, at vi oftest hurtigt registrerer, hvis et barn ændrer adfærd, virker trist, reagerer voldsomt eller på anden vis, viser os at noget er galt.

Vi har forberedelsestid, hvor vi blandt andet kan fagligt kollegial sparre omkring det enkelte barn, eller en børnegruppes trivsel.

Det er en pædagogisk opgave at finde ud af, i hvilke situationer barnet ikke føler sig inkluderet eller måske slet ikke kan komme ind i f.eks. legefællesskaber. Her er det vores opgave at finde det, som

kan skaffe barnet adgang. Vi skal finde barnets styrker og vi skal skabe de rammer, hvor barnet kan føle sig anerkendt og som et ligeværdigt medlem af fællesskabet.

Af værktøjer til at arbejde med de udsatte børn kan nævnes:

- Små grupper (med både voksenstyrede aktiviteter og lege fællesskaber).
- Fleksible grupper (alt efter hvad vi ønsker at barnet skal lære/opleve).
- Tæt følgeskab af en voksen (guidning, oversættelse, tolkning)
- Tæt forældresamarbejde.
- Overskuelig hverdag og meget tydelig kommunikation.
- Samarbejde med PPR og vores fremskudte socialrådgiver.
- Tværfaglig sparring, med PPR, socialrådgiver, sundhedsplejerske og familiekonsulent i en fast turnus.
- Hjernen og hjertet (fokuspunkter, sprogvurdering, dialogprofil osv.??)

I det hele taget gælder det for os som pædagogisk personale, at vi skal finde ud af at møde barnet med passende udfordringer og positive forventninger lige præcis dér, hvor barnet er.

Hvis barnet sidder fast i et uhensigtsmæssigt mønster, skal det hjælpes ud af dette så det kan skabe sig et positivt selvbillede og et godt selvværd

FORÆLDRESAMARBEJDE

Vores dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samarbejdet skal bidrage til, at barnet får en god og tryk opvækst.

Børnehuset Ved Fortets bestyrelse har udarbejdet følgende vision for forældresamarbejde, visionen skal være med til at skabe et fællesskab, hvor forældre og personale sammen kan skabe det bedste børneliv, et børneliv med tryk, udvikling og meningsfuld leg.

- *Som forældre i Børnehuset Ved fortet er det vigtigt at respektere og bakke op om de værdier og regler der er i institutionen. Vi er loyale over for børnehuset og omtaler huset og personalet pænt. En positiv omtale gør at børnene er glade for og stolte af at være en del af Børnehuset Stolpehøj og det er med til at skabe et positivt arbejdsmiljø for personalet. Forældre engagement vægtes højt i de to afdelinger, derfor støtter vi op omkring de tiltag, møder og arrangementer der løbende gennemføres og hvor forældredeltagelse tilskyndes. Deltagelse er vigtigt, det viser personalet og ledelsen at vi er interesserede i hvad der sker i vores børns hverdag og at vi støtter op om deres arbejde. Samtidig kan det også være en måde til at gøre vores børns hverdag bedre, sikrere og sjovere.*

Nedenfor ses nogle af de arrangementer man kan forvente at skulle deltage i, i løbet af et år.

- Forældremøder
- samtaler
- Sommerfest
- To årlig arbejdslørdag
- Julearrangement
- Bedsteforældredag
- Skoleafslutningsfest

SAMMENHÆNGENDE OVERGANGE OG DET SIDSTE ÅR I BØRNEHAVEN

Barnet oplever mange overgange i sine første leveår. Både de store overgange, når det begynder i dagtilbud og senere i skole, og de mindre, daglige overgange, når barnet fx bliver afleveret om morgenen eller går fra én aktivitet til en anden. I alle typer af overgange er det vigtigt, at pædagogisk personale og forældre samarbejder om at skabe en oplevelse af sammenhæng, tryghed og trivsel hos barnet.

Børnehuset Ved Fortet har fokus på de gode overgange. Når et barn skifter fra en arena til en anden, er der meget nyt der skal læres. Nye voksne, nye venner, nye rammer og nye muligheder. En sådan situation kan sætte et barn i en udsat position, og være udsat for et potentielt læringstab. Læringstabet sker, da barnet skal bruge mange ressourcer på at lære alt det nye, disse ressourcer kunne være blevet brugt på at lære en masse nye færdigheder og øve sig på alt det som ellers fylder i hverdagen. For at understøtte barnet i overgangen, er det vores opgave at forsøge, at gøre det nye og ukendte, så kendt og trygt som muligt. Det er de voksnes opgave at være grænsegænger og være det faste holdepunkt for barnet, i en potentielt turbulent periode. Det er de voksnes opgave at hjælpe barnet med at finde tryghed og genkendelighed i overgangen. Derved sikrer vi os at barnet forsætter med at være i trivsel og udvikling.

Når et nyt barn starter i enten afdeling stolpehøj eller afd. regnbuen tilbyder vi et tæt og nært samarbejde med forældrene. Dette gør vi ved at tilbyde en rundvisning, hvor forældrene kan høre om den relevante afdeling. Vi tilbyder en opstarts samtale hvor vi kan høre lidt om barnet, og hvordan vi bedst sikrer os at barnet hurtigt falder til og bliver trygt. Vi tilbyder en 3 måneders samtale hvor vi kan indlede det gode forældresamarbejde, og sammen med forældrene gør os fælles refleksioner over den første tid i huset. Vi tilbyder overgangssamtaler når barnet rykker fra en afdeling til en anden. Dette gør vi for at sikre os, at den fælles viden der er i institutionen og hos forældrene, bliver samlet og bedst kommer i spil for at sikre at barnet trives.

Børnehuset Ved Fortet tilbyder ligeledes overgangssamtaler til børn der af den ene eller anden grund skal rykke institution. Det kan være at familien flytter, og derfor har brug for at barnet rykker institution. Børnehuset Ved Fortet tilbyder en overgangssamtale til den nye institution. Ligeledes vil Børnehuset Ved Fortet meget gerne have en kort overleveringssamtale, når børn rykker fra en institution til Børnehuset Ved Fortet

I Børnehuset Ved Fortet lægger personalet vægt på førskolearbejdet, men samtidig er det ikke et udtryk for, at børnene skal være på ét bestemt fagligt eller personligt niveau, men at det er vigtigt for personalet, at barnet ved, hvad skolen er, og hvad den kræver af den enkelte kommende elev. Derudover er det vigtigt, at både forældre og børn har en sund og positiv tilgang til skolestart, og at de er trygge ved at starte en ny hverdag i skolen.

I Børnehuset Ved Fortet har vi valgt, at det bedste læringsmiljø til at understøtte skoleparathed er at have en gruppe med alle kommende skolebørn. Gruppen arbejder struktureret 2 gange om ugen, men arbejder ligeledes i gruppen når dette giver mening i forhold til et læringsudbytte. Dette kan være særlige ture, eller perioder, hvor didaktikken i højere grad henvender sig til de største børn i institutionen.

I store gruppen skaber personalet et miljø, hvor der er højere forventninger om at være selvhjulpne, fordybelse og koncentration.

I storgruppen arbejder personalet med at gøre børnene robuste, selvhjulpne og selvstændighed ved at give dem små opgaver, som de skal løse. Disse opgaver kan være faglige skoleorienteret opgaver eller opgaver i praksis, og personalet hjælper dem med at skabe handlemuligheder ved at guide og vise dem vejen. Derudover tager personalet hensyn til det enkelte barns udvikling, så barnet bliver robust i takt med, at de kommer gennem udviklingstrinene på en god måde.

I Børnehuset Ved Fortet lægger vi stor værdi i, at forældrene er med i hele forløbet, og vi lægger stor vægt på, at forældrene har en opgave i at bakke op om det arbejde, vi laver, f.eks. at vi samarbejder både i børnehaven og i hjemmet om at gøre børnene så selvhjulpne som muligt, dette kan være at bruge bestik, sakse, holde om en blyant, gå på toilettet, inddrage dem i pligter og gøremål m.m. Til gengæld er det også vigtigt for os, at vi som personale står til rådighed for forældrene ift. råd, vejledning eller andet, der handler om barnet og dets udvikling og kommende skolestart.

Stolpehøjs storgruppe arbejder sammen med Regnbuens storgruppe. Dette gør vi dels da vores storgrupper traditionelt er små, men ligeledes også for at børnene allerede inden skolestart kan danne venskaber på tværs. Sådan understøtter vi at børnene allerede har fælles oplevelser og referencer at trække på, når skolen starter. Vi understøtter spirende venskaber, sådan at børnene har et endnu bedre ståsted at starte på, når skole klokken ringer ind for første gang.

I foråret før skolestart mødes vores storgrupper med tre andre institutioner i Vangede. Her mødes vi på skift med andre storgrupper. Formålet er at skabe relationer på tværs og dermed udvide deres kendskab til flere børn som de potentielt kan komme i klasse med. Vi arbejder i temaer og har fokus på at udvikle børnenes koncentrationsevne, samarbejdsevne, empati og relationskompetencer.

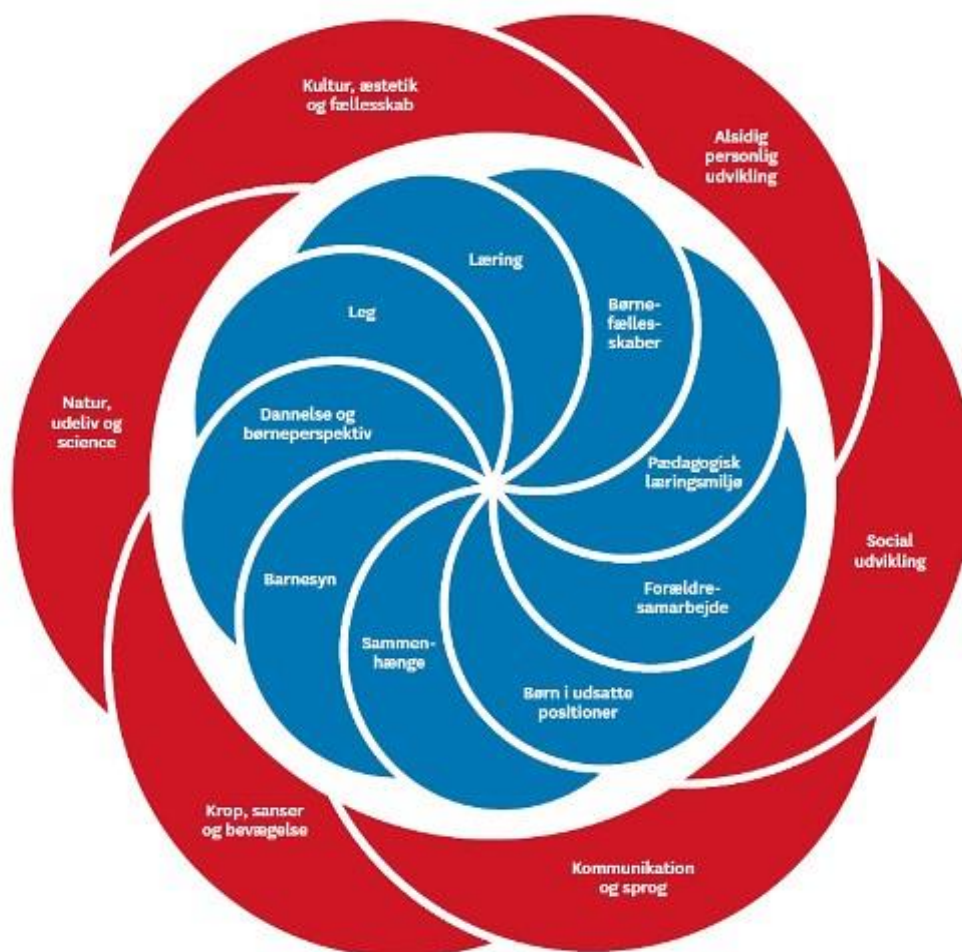
Vi har overgangssamarbejde med skolen. Børnehuset Ved fortet udfylder overgangsbeskrivelser på alle skolesøgende børn.

Der afholdes udvidet overleveringssamtaler på børn, hvor det skønnes at være givtigt for barnet. Dette giver mulighed for at understøtte alle børn, i forhold til de kommende elever der skal lidt ekstra omsorg og opmærksomhed.

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG OG SAMMENHÆNG TIL DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Den styrkede pædagogiske læreplan Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse. Under hvert læreplanstema skal I derfor forholde jer til, hvordan I hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING
- SOCIAL UDVIKLING
- KOMMUNIKATION OG SPROG
- KROP, SANSER OG BEVÆGELSE
- NATUR, UDELIV OG SCIENCE
- KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Refleksion over sammenhæng til læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag

Børnene skal udvikle sig til nysgerrige selvstændige personligheder. Der udvikler kompetencer til at indgå i sociale fællesskaber.

Vi arbejder på at skabe en hverdag, hvor barnets oplevelser at få lov til at mærke:

- At føle sig anerkendt og værdsat ift at indgå i forskellige fællesskaber.
- At være medbestemmende og anerkendende over for andre.
- At det er ok at vise følelser og at vi takler dem forskelligt.
- At kunne sige fra og have gåpåmod til at kunne finde løsninger i konflikter.
- At kunne behovsudsætte i kortere eller længere tid, afhængig af deres alder.
- Vi arbejder på at understøtte barnet i situationer, hvor barnet kan opleve sig afvist, ved at trøste og hjælpe med at sætte ord de opståede følelser.
- Vi arbejder med planlagte og tilrettelagte aktiviteter, men skaber også plads til de spontane lege, børnene selv finder på.
- Vi arbejder med at gøre barnet medansvarlig i forhold til hygiejne, at lære at rydde op efter sig selv og hjælpe hinanden.
- Vi arbejder med differentierede fællesskaber, for derigennem at støtte barnet i dannelsen af venskaber og øge hvert barns mulighed for at udtrykke sig og byde ind til fællesskabet.
- Vi benævner barnets initiativer og følelser. Vi møder barnet positivt, samt støtter og guider barnet til at mestre at indgå i samspil med andre.
- Vi lytter til barnet, til dets fortællinger og ideer, således at barnet oplever at blive taget seriøst.
- Vi er åbne og opsøgende i forhold til at inddrage barnets familie, kulturelle baggrund og traditioner i vores aktiviteter.
- Vi støtter barnet til selvindsigt, i at udvikle empati og have øje for andres følelser. for derigennem at være en god ven uden at miste sin egen identitet. Ideer fra Fri for Mobberi kan bruges.
- Vi formidler et alsidigt udbud af aktiviteter, således at barnet oplever og afprøver sig selv i forskellige sammenhænge, samt udvikler et mangfoldigt syn på tilværelsen.
- Vi arbejder i gulvhøjde, støtter op om lege også børnenes egne og guider børnene gennem hverdagen - både de problemfrie timer, og når der opstår konflikt.
- Vi støtter op om barnets ønsker om at komme ind i signifikante fællesskaber - medmindre vi vurderer at netop dette fællesskab er u hensigtsmæssigt for barnet eller at fællesskabet opbrødes ved endnu en deltager. I dette tilfælde vil barnet så blive hjulpet til noget andet, uden at føle sig fravalgt.

Arbejdet med Alsidig personlig udvikling fremadrettet

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

- Barnet kan sige til og fra i forskellige sammenhænge, det har gåpåmod til at finde løsninger på evt. konflikter.
- Barnet udviser omsorg og hjælpsomhed over for sine kammerater.
- Barnet indgår i flere forskellige sociale fællesskaber i løbet af dagen.

Mål

- At barnet føler sig mødt respektfuldt af såvel børn som voksne.
- At barnet oplever en kultur hvor forskellighed ses som en ressource, der kan berige fællesskabet.
- At barnet har muligheden for og evnen til at danne positive relationer og venskaber.
- At barnet føler sig inkluderet i et signifikant fællesskab.
- At barnet kender sin egen historie, og at barnet ved, hvem det er og kan forstå sig selv.
- At barnet stoler på sin dømmekraft.
- At barnet er selvhjulpent.
- At barnet er bevidst om egne følelser, kan mærke sig selv og kan sige til og fra i forskellige sammenhæng.
- At barnet er empatisk.

SOCIAL UDVIKLING

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer/færdigheder og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Refleksion over sammenhæng til vores læringsmiljø

Barnet skal anerkendes og respekteres for dem de er, det skal have følelsen af at høre til i fællesskabet, der skal være gode muligheder for at opbygge sociale relationer og fællesskaber. Det er de voksnes opgave at sikre, at alle børn har adgang til et fællesskab, samt at arbejde med at sætte det enkelte barns styrker i spil.

Social udvikling udvikles i fællesskabet med andre mennesker, i venskaber, grupper, kulturer og ved leg, i samarbejde med andre om at løse opgaver og realisere drømme. De vigtigste elementer i social udvikling er empati, evnen til tilknytning og sociale færdigheder.

- Vi arbejder på at barnet inddrages, opmuntres og støttes til at være deltagende i forskellige sociale fællesskaber.

- Ved at arbejde med inddragelse af barnet i de daglige aktiviteter, får barnet mulighed for at lære at lytte til andre.
- Vi arbejder med at skabe fælles aktiviteter, hvor barnet oplever sig selv som en del af en gruppe, hvor der er forskellige behov og hensyn at tage, barnet lærer at anerkende og respektere andres behov, for på denne måde at gøre sig erfaringer med hvordan de sociale spilleregler fungerer i praksis.
- Vi arbejder med at hjælpe barnet med at forstå intentioner bag handlinger, både egne og de andre børns.
- Vi holder fokus på barnets ressourcer og kompetencer, frem for at have fokusere på begrænsninger.
- Vi arbejder på at sætte barnets styrker i spil, og skabe kontekster hvor det enkelte barn får lov at opleve succes med det egenskaber og særlige styrker lige netop de har.

Arbejdet med Social udvikling fremadrettet

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

- Barnet har medbestemmelse og kan selv tage initiativ og bidrage til planlægning af aktiviteter.
- Børnene deltager i forskellige fællesskaber.
- Alle børn får lov at opleve kontekster hvor deres kompetencer opleves som en styrke.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Refleksion over sammenhæng til Børnehuset ved fortets læringsmiljø

Vi arbejder på at det er være anderledes og ikke ligne hinanden og mangfoldighed, er med til at danne os som respektfulde og tolerante mennesker.

Gennem det kulturelle læringsmiljø aktiveres barnets sanser og følelser, og det er igennem dette, at barnet også møder nye sider af sig selv samt mulighed for at udtrykke sig og forstå omverdenen med en nuanceret tilgang. Læringsmiljøet skal understøtte barnet i at eksperimentere med at øve sig i og afprøve sig selv inden for en bred vifte af kunstarter med forskellige udtryk og indtryk, som giver barnet nye erfaringer. De kulturelle indtryk består af barnets egne æstetiske oplevelser, som det møder gennem sang, musik, historielæsning og iPad, hvorimod udtryksdimensionen kommer af

barnets egen skabende praksis, når det i hverdagen anvender leg og fantasi. Det er gennem brug af materialer, som f.eks. maling, klippe i blade, tegne, at barnet har mulighed for at eksperimentere, være aktivt deltagende samt nysgerrig og sansende. Disse er med til at give barnet nye perspektiver og anskuelser, der kan forankres som ny viden og ny læring og er afgørende for barnets kognitive, æstetiske, personlige og sociale erfaringer. Børnene skal præsenteres for forskellige kunstarter, som inspirerer børnene til selv at være kreative og improviserende.

Læringsmiljøet skal sikre et demokratisk fællesskab, der giver deltagelsesmuligheder for alle børn, og hvor det enkelte barn oplever sig selv som en vigtig og aktiv del af beslutningsprocesser. I Børnehuset ved Fortet arbejder vi med børnemøder og samlingsituationer, hver dag. Under disse seancer bliver barnet inviteret til at give udtryk for egne perspektiver og barnets bliver taget med på råd. Også i dette forum bliver barnet taget seriøst, og har mulighed for at påvirke egen dagligdag, samt valg og fravalg af aktiviteter, ture og andre beslutninger der har indflydelse på alles hver dag.

Deltagelse i fællesskaber handler om at have forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner og bidrage til en forståelse og respekt for egne og andres værdier. I Stolpehøj har vi en blanding af forskellige kulturelle baggrunde. Gennem vores planlagte aktiviteter understøtter vi, at alle børn får kendskab til kultur, traditioner og vaner som ikke alle er ens.

Vi arbejder på at det at være anderledes og ikke ligne hinanden er en styrke, en mangfoldighed der er med til, at danne os som respektfulde og tolerante mennesker. Vi bruger materialet " fri for mobberi " fra Maryfonden.

Vi forsøger at fordre den naturlige nysgerrighed, som er iboende barnet, på deres respektive alders- og kompetenceniveau. Det kan være gennem maden, historier, fortællinger, hjemmelavede teaterstykker og oplevelser.

Derudover er kreative værksteder en del af det overordnede læringsmiljø i Stolpehøj. Det er vores mål at understøtte det enkelte barns mulighed for æstetiske og kreative udfoldelser. Vi maler, tegner, laver teater, fortællinger og lege med børnene, der alle sammen skal understøtte kreative udfoldelser.

Vi har et samarbejde med Nymosehave plejehjem. En mindre gruppe af regnbuens børnehavebørn mødes ca. en gang om måneden med en lille gruppe af plejehjemets beboere, hvor de spiller ludo, tegner, synger, jule hygger eller tager på ture sammen.

Arbejdet med Kultur, æstetik og fællesskab fremadrettet

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

I Børnehuset Ved Fortet ønsker vi at se børn som er nysgerrige på vaner, traditioner og kultur som er anderledes og respekterer og har forståelse for at verden er mangfoldig.

Vi vil gerne se børn, som gerne vil udfolde sig kreativt.

Vi vil gerne se børn som deltager aktivt i både små og større fællesskaber. Samtidigt vil vi se at alle børn har ret og adgang til fællesskaber.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Refleksion over sammenhæng til Børnehuset Ved Fortets læringsmiljø

Forskning viser, at børn med gode sproglige egenskaber også bliver bedre til læsning og matematik i skolen. I Gentofte tilbyder vi alle 3-årige børn sprogvurdering, ligesom vi arbejder med sprograppen i hjernen og hjertet. Begge redskaber er med til at understøtte, at vi bedst muligt stimulerer barnets sproglige udvikling, på netop deres kompetenceniveau.

Barnets sproglige kompetencer giver barnet forudsætningerne for at kunne forhandle, deltage, bidrage og udvikle fællesskaber. Derfor arbejder vi struktureret med det sproglige læringsmiljø. Vi har et samarbejde med PPR, for at kunne give den bedst mulige indsats, overfor det enkelte barn.

Sprog og kommunikation er en tydelig del, af en dag i institutionen. Lige fra det første smil eller godmorgen, til inddragelse i planlægning af hverdagen, bliver sprog tænkt ind. De voksnes opgave består i, hele tiden at tænke sproglig stimulering ind i læringsmiljøet, tilpasset det enkelte barns kompetenceniveau. Dette gælder både de mindste vuggestuebørn der bruger gestik, bevægelser, ansigtsudtryk og lyde til ytrer ønsker, til de største storgruppe børn, der bruger sproget til at forhandle og skabe.

I Børnehuset Ved fortet arbejder vi både struktureret med handleplaner, samt ustruktureret på hverdags og øjeblikks niveau, om at understøtte det gode sproglige læringsmiljø.

Derudover har vi ansatte med særlige sproglige kompetencer ansat, som er med til at understøtte det gode sproglige læringsmiljø, og vi har 2 medarbejdere der har deltaget i et fagligt fyrtårns forløb, som er med til at kvalificerer og raffinerer på vores praksis. Vi tænker sproget med ind i vores rutiner. Er der et par børn der hjælper til med at gøre stuen ren efter mad, er det en oplagt mulighed for at øve ord. I garderoben er vi opmærksomme på at øve sprog når vi hjælper børnene. Dette kan være ved at italesætte at nu sætter vi skoen på den ene fod, at italesætte at den ene sutsko ligger neden under garderobepladsen, vi benævner og bekræfter positivt barnets og egne initiativer og følelser. Vi sætter rammerne for det positive samspil, så den daglige dialog mellem voksen/barn og barn/barn foregår på en respektfuld måde.

Vi bruger dialogisk læsning. Bøgerne er til rådighed hele dagen.

Vi bruger jævnligt biblioteket til at låne bøger, men også de tilbud som bibliotekerne kommer med.

Vi lægger vægt på at andre sprog-stimulerende materialer er let tilgængelige for børnene. Disse materialer kan f.eks. være puslespil, hvor vi taler med børnene om motiver, guider i lægningen af brikkerne og på den måde får vi sproglige begreber konkretiseret f.eks. "ved siden af", " vende rundt" etc.

Vi arbejder visualiserende i sprogstimuleringen ved f.eks. brug af fortællerkuffert, digitaltavle piktogrammer.

Vi bruger sociale fortællinger i dialogen med børnene f.eks. om følelser der er svære, hvordan vi er overfor hinanden/venner.

Det er de voksnes opgave at sikre sig at sprog er tænkt ind, både i de voksenstyrede aktiviteter, samt i hver dagens rutiner.

De voksne er gode rollemodeller og tilbyder hjælp til at lære gode måder at kommunikerer på. Dette gør vi ved ikke at råbe, skiftes til turtagning, samt give plads til at alle kan komme til orde i de forskellige kontekster.

Børnehuset deltager i den kommunale indsats, Vi lærer sammen. Institutionens vuggestuer arbejder med indsatsen, og den gode læring er også ved at finde vej i børnehaven.

Arbejdet med Kommunikation og sprog fremadrettet

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

At det enkelte barn bruger kommunikation til at give udtryk for ønsker og behov.

At barnet bruger kommunikation til at sige både til og fra.

At barnet forsøger at afstemme sin kommunikation efter den givne kontekst. Eksempelvis ikke råber, men taler med et justeret toneleje.

Det enkelte barn bruger sin mulighed for medbestemmelse gennem kommunikation.

At barnet bliver nysgerrigt i forhold til lyde, ord, bogstaver og får lyst til at eksperimentere med ord.

At barnet bruger de fokus ord, som der arbejdes med i perioden.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Børnene skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Refleksion over sammenhæng til Børnehuset Ved Fortets læringsmiljø

Krop og sanser er tæt forbundet og danner fundamentet for erfaringer, viden og følelsesmæssige og sociale processer. Børn kommunikerer verbalt men også non verbalt gennem kroppen. Relationer og fællesskaber udspringer ligeledes fra kroppen, og derfor skal læringsmiljøerne i daginstitutionen tilgodese alle børn, så alle børn har mulighed for en aktiv deltagelse i fællesskabet, der fremmer gode relationer og kropsbevidsthed.

Barnet erfarer, lærer og udvikler kropsidentitet gennem sin krop, og derfor skal personalet skabe gode læringsmiljøer, hvor barnet bliver præsenteret for både fysiske aktiviteter samt rolige aktiviteter. Læringsmiljøet krop, sanser og bevægelse skal vække barnets nysgerrighed og inviterer til, at de tilegner sig forskellige kropslige erfaringer, som skabes i fællesskabet, hvor bevægelsesglæden skabes gennem relationerne og kroppen. Derudover skal læringsmiljøet skabe mulighed for, at børnene tør at udforske sig selv gennem sin krop ved at blive udfordret fysisk i forskellige aktiviteter.

Personalet rollemodeller for børnene, og det er derfor vigtigt, at de ved hjælp af deres kropssprog viser glæde og begejstring gennem de forskellige aktiviteter.

I Børnehuset Ved Fortet har vi fokus på bevægelse, og at denne kan ske i dagligdagen. I vuggestuen er der fokus på at alle børn får pulsen op. Dette sker på ture, på legepladsen og særligt gennem rytmiske aktiviteter.

Børnehaven er fast på legepladsen 2 timer hver dag, hvor den grove motoriske udfoldelse har gode kår. Bevægelse er tæt forbundet med sundhed, derfor skal alle børn have mulighed for at bevæge sig, og blive udfordret kropsligt, hver dag.

Børnehaven afholder hvert år en OL-uge, hvor alle børn bliver tilbudt fysiske aktiviteter.

Derudover har flere af de ture som institutionen tager på, netop bevægelse i fokus.

Arbejdet med Krop, sanser og bevægelse fremadrettet

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

At børnene finder glæde ved kropslig udfoldelse.

At børnene deltager i lege, fællesskaber og aktiviteter, som omhandler bevægelse.

At børn ubesværet kan indgå i lege, som er fysisk krævende.

At børnene udfolder sig motorisk aldersvarende.

At alle børn i børnehaven og vuggestue udvikler både fin og grovmotoriske færdigheder.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbindelse med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Refleksion over sammenhæng til Børnehuset Ved Fortets læringsmiljø

I begge afdelinger har vi gode udendørsmuligheder med blandt andet vores legeplads, som rummer mange forskellige muligheder. Vi har en masse træer som om sommeren giver dejlig læ og skygge. Sammen med børnene ser på hvordan de skifter farve og form i løbet af året. Børnene får en forståelse for forskellige sammenhænge f.eks. de fire årstider, og hvad der er kendetegnende ved årstiderne, samt hvordan man kan bruge naturen i disse fire perioder.

På vores legeplads har vi plantekasser stående. Hvert forår fylder vi vores kasser med blomster og spiselige urter, som er med til at forskønne vores område. Denne proces er børnene med til. Børnene får en forståelse for hvordan frøet spirer, og bliver til noget vi kan nyde ved at kigge på, eller vi kan spise. Børnene får en forståelse for, den videnskab og de processer der ligger bag, at det lille frø kan indeholde en stor og flot plante.

Alt dette giver børnene en alsidig forståelse af, hvad naturen også kan bruges til. I Børnehuset bestræber vi os på at tage hensyn til miljøet og gøre børnene fortrolige med naturen, både ved at affaldssortere og komme ud og mærke naturen, men også ved at inddrage børnene i de forskellige miljøtiltag og naturtilbud, der er i samfundet. Institutionen arbejder med verdensmålene, omkring blandt andet bæredygtighed. Børnene lærer gennem dette at få et lille kendskab, til deres eget aftryk på kloden.

Det er vigtigt for os, at vores tid i naturen foregår i børnehøjde. Derfor er voksne og børn sammen om at finde insekter, rode i jorden, så planter og udforske naturen sammen. Eksempelvis gennem projektuger hvor vi finder krible, krable dyr, studerer dem, tegner dyrene, mærker dyrene og lærer om dem. Eller når vi sår planter i foråret indendørs, og beundrer hvordan planterne vokser dag for dag. Børnene bliver snavsede og får små skræmmer undervejs, og det er en del af processen.

Børnene skal sammen med personalet blive nysgerrige på naturen og udelivet, og ligeledes skal børnene præsenteres for begrebet science ved, at personalet tilbyder forskellige aktiviteter, der skaber nysgerrighed. F.eks. hvad sker der, hvis vi blander farver sammen, eller hvis vi gnider en ballon på håret og sætter den på væggen, eller når vi træder på ballonen, og trykket presses til et stort brag m.m. Igennem science får børnene mulighed for at afprøve og afkode de forskellige???

Børnehuset Ved Fortet ligger i skønne naturrige omgivelser. Særligt batteriet der ligger i vores baghave bruger vi meget. Både når vi skal udfolde os fysisk og løbe med højt til loftet. Men også når vi skal iagttage naturen, og ud og få jord under neglene, kælke eller rulle ned af bakken.

Arbejdet med Natur, udeliv og science fremadrettet

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Vi ønsker at se børn som har en nysgerrighed på miljøet, samt begynde at være ansvarlige for at passe på miljøet. Dette kan være gennem affaldssortering, smide papiret i skraldespanden eller ved en opmærksomhed på at skulle passe på vores miljø.

Vi ønsker at se børn der er fortrolige med at være ude i naturen. Børn der synes at regnvejrs er sjovt, når bare man har det rigtige tøj på.

Børn der indtager naturen og transformerer deres omgivelser til deres gode lege og aktiviteter.

Vi vil gerne se børn der er nysgerrige på hvad naturen har at tilbyde, og synes at en bænkebidder og stankelben er spændene.

Børn der deltager nysgerrigt og aktivitet når vi blander farver, synes det er sjovt at mærke en kold isterning, eller forundres over hvorfor vinden kan få en lille vindmølle til at dreje rundt.

ØVRIGE ELEMENTER

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Begrebet børnemiljø er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet, hvor det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal forstås bredt.

Børnemiljøet i dagtilbuddet skal vurderes i et børneperspektiv. Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet afhængigt af børnenes alder og modenhed.

Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres.

Fysisk børnemiljø

Det fysiske børnemiljø kan eksempelvis omhandle støjniveau, indeklima, plads til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter, hygiejneforhold, lysforhold, garderobe, legeplads og udearealer, stuenes indretning og størrelse mv.

I Børnehuset Ved Fortet har vi en opmærksomhed på støjniveauet, når vi er indenfor. Vi mener, det er vigtigt at tage hensyn til børn såvel som voksne ved at lave forskellige tiltag, der er med til at mindske støjniveauet. F.eks. overgangene fra frokost til legeplads, hvor der er fokus på at sende børnene i garderoben i små hold således, at støjniveauet er væsentlig mindre, og samtidig er læringsmiljøet i garderoben mere roligt, og der er plads til, at børnene kan komme i tøj i eget tempo med evt. guidning og støtte fra personale.

3 gange i løbet af dagen har vi samlingssituationer. Når vi serverer morgensamling, frokost og eftermiddagsmad. Disse små oaser af ro og overblik er med til at give børnene mulighed for at slappe lidt af, og blive groundet igen. Derudover kan samlingen være et godt sted at snakke med børnene om hvilke lege og aktiviteter der foregår, og børn kan blive hjulpet ind i gode fællesskaber.

Den fysiske udfoldelse foregår ofte på legepladsen, på vores ture. Når vi er i mindre grupper, benytter vi os også af stuerne og vores "hyggerum", når det er nødvendigt. Vi har fokus på at stimulere børnenes sanser og deres grov motoriske udvikling. De finmotoriske aktiviteter bliver tilbudt gennem hele dagen og gerne i mindre grupper for at give mest muligt ro og fordybelse for børnene. Derudover har vi fokus på at have læringsmiljøer, der giver adgang til, at børnene kan lege i små grupper, hvor de kan fordybe sig i legen uden forstyrrelser. Alle stuerne afspejler, at der er blevet arbejdet med kodning af vores læringsmiljø, således at læringsmålene bliver eksplicite, samt at forsøge at skabe rum inden i rummet. Vores stuer er generelt store, og derfor fordrer det til at personalet forsøger at skabe flere små rum, og mulighed for fordybelse gennem indretningen.

Vi bruger skillevægge som kan flyttes rundt og skærme børnenes lege, på den måde sikre vi at børn har rum og mulighed til at fordybe sig i deres lege.

Vi evaluerer børnemiljøet gennem samtaler med børnene. Derved sikrer vi os at barnets perspektiv bliver båret med ind i vores refleksioner over børnemiljøet. Dette sker særligt under vores børnemøder hvor vi snakker om, hvad der er sjovt at lave, samt hvad børnene har lyst til at lave.

Vi forsøger gennem faglig udvikling og efter uddannelsesmuligheder, at sikre os at vores viden omkring udvikling af miljøet er relevant.

Psykisk børnemiljø

Det psykiske børnemiljø kan fx omhandle samspillet mellem børn og voksne, herunder om samspillet er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance, børnenes indbyrdes samspil, herunder om børnene i deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden, om der blandt børn og personale er plads til og accept af menneskers forskellighed, om der finder mobning sted blandt børnene, mv.

I Børnehuset Ved Fortet skal det være et godt sted at være barn. Man skal kunne udfolde sig, eksperimentere, prøve ting af, og have lov til at være nysgerrig. Derfor har personalet en anerkendende tilgang til børnene, og der er fokus på, at børnene taler pænt til hinanden, og at man

er en god ven. Personalet er nysgerrige på den gode intention der ligger bag ved barnets handlinger, og anerkender i højere grad hvad barnet gerne ville med sin handling, fremfor altid hvad der rent faktisk skete. Dette gør vi ved at personalet støtter og guider børnene med at sætte ord på følelser, handlinger og intentioner. Dette betyder også at selvom vi er rammesættende autentiske voksne, så hæver vi ikke stemmen overfor børnene, da vi tror på at barnet lærer meget mere ved at få tingene forklaret, fremfor skældud.

I Børnehuset Ved Fortet har vi fokus på, at alle er en del af et fællesskab, og alle har noget at tilbyde, da forskellighed er en styrke og en ressource, og at det skal være rart for alle børn at komme i børnehave og vuggestue.

Æstetisk børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø kan fx omhandle, hvorvidt stuerne indretning og udsmykning virker stimulerende og inspirerende på børnene, samt hvorvidt omgivelserne indenfor og udenfor er udformet på en måde, som fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig, fordybe sig, have stille lege mv.

Det æstetiske børnemiljø:

I Børnehuset Ved Fortet har vi fokus på at skabe læringsmiljøer på stuerne. Dette har vi bl.a. gjort visuelt ved at sætte billeder op af legetøj i de områder, hvor legetøjet hører til for at inspirere alle børn til at komme i gang med en leg, og samtidig gøre det lettere for det enkelte barn at gennemskue læringsmiljøet, som skal invitere til fordybelse. Desuden er stuerne delt op ved hjælp af reoler for at få tydeliggjort legezonerne og samtidig for at dele stuerne mere op og skærme de forskellige lege, der er i gang i løbet af dagen. I institutionen har vi skabt forskellige læringsmiljøer som f.eks. læsehjørner, hvor der er bogkasser/hylder, madrasser og puder, som giver læringsmiljøet en hyggelig og indbydende stemning. Derudover har vi spillezoner/puslespil let tilgængelige for alle børn og kreative zoner, hvor de kreative materialer er let tilgængelige for børnene, afhængigt af alder og hvad børnene kan beherske på egen hånd. Derudover har alle legetøjskasser billeder på, så det er lettere for børnene at finde det legetøj, som de ønsker at lege med og bagefter ligge det på plads i den rigtige kasse.

SAMSPIL OG RELATIONER

I dagtilbuddet indgår barnet i et fællesskab med andre børn og voksne, som er fælles om at skabe det sociale rum, som de enkelte børn lærer og udvikler sig igennem. Sammen med det pædagogiske personale har de andre børn betydning for, hvilke erfaringer det enkelte barn gør sig, når det er i dagtilbuddet.

Relationen mellem barn og voksen skal være båret af tanken om ligeværd, samt mulighed for indflydelse på eget liv. Selvom relationen er asymmetrisk da det er den voksne der besidder en definitions magt, så skal barnet mærke og forstå, at barnet selv har en indflydelse og kan påvirke sit eget liv og institutionsdag. Særligt gennem børnemøder bliver børnene inddraget. Dette kan være alt fra hvad barnet ønsker at lege med, til hvor vores ture skal gå hen. Disse snakke åbner op for en forhandling, argumentering, men også en videndeling. Barnet lærer at barnet kan opnå forskellige ting, gennem en fair forhandling. Samtidigt opleves det også at man nogle gange må give køb på det man gerne vil lige nu, fordi at andre har modstridende for interesser. Eller man må udsætte sit eget behov lidt, mod at det man gerne vil, kan blive opfyldt på et senere tidspunkt.

Alle børn skal have ret til et fællesskab, og som voksne står vi på mål for dette. Særligt ved at benytte os af de tre voksenpositioner, sikrer vi os at vi altid har et kendskab til det enkelte barn, samt hvilke fællesskaber barnet indgår i og har adgang til. Vi skal som voksne sikrer os at fællesskaberne tilbyder autentisk læring, samt at det enkelte barn trives og ser sig selv som en værdifuld aktiv medspiller i fællesskabet.

I samspillet med børnene tillader vi os at være inspireret af materialet fra forældrepiloterne, som netop angiver gode samspilsregler, mellem barn og voksen. Med inspiration fra dette materiale sikrer vi os, at vi altid er på forkant og opstiller gode muligheder for samspil, samt deltagelse for alle børn.

EVALUERING

Evaluerende pædagogisk praksis handler om løbende og systematisk at evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. En systematisk evaluerende pædagogisk praksis styrker kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø og sikrer, at det hele tiden er justeret og tilpasset den aktuelle børnegruppes behov.

I Børnehuset Ved Fortet arbejder vi med evalueringer konstant. Vi tror på at vi gennem evalueringer kan raffinere vores praksis, mens vi står i denne.

Vi arbejder med ustruktureret og struktureret evaluering.

De ustrukturerede evalueringer foregår hele tiden. Det er når vi på baggrund af observationer forsøger at gøre noget anderledes. Når vi prøver at rykke to børn tættere på hinanden under spisesituationen, eller igangsætter aktiviteter med bestemte børn, for at understøtte relationen og vurdere om det virker. Det er når vi kort vender en observation eller udfordring med hinanden, og i fællesskab forsøger at gøre noget anderledes til det bedre.

De ustrukturerede evalueringer kan ikke stå alene, og derfor arbejder vi også med struktureret evaluering. Dette kan være pædagogiske mål, læringsmiljøet, trivsel, venskaber og lignende pædagogiske formål i Børnehuset Ved Fortet. Det kan være når vi laver fokuspunkter i hjernen og hjertet, og disse bliver evalueret, for at blive klogere og skarpere i vores praksis.

Personalet har på p-møder fået viden om evalueringer og struktureret evalueringskultur. Stuer og grupper i personalet arbejder løbende med strukturerede evalueringer, når der er noget i vores læringsmiljø vi gerne vil undersøge og gøre endnu bedre. Alt sammen for at styrke kvaliteten af vores læringsmiljø, og sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns trivsel, læring, dannelse og udvikling.

INDDRAGELSE OG SAMARBEJDE

Arbejdet i forældrebestyrelsen skal tilrettelægges lokalt og på en måde, så det giver mening i dagligdagen for både forældrebestyrelsen og det pædagogiske personale. Som led i dette arbejde vil forældrebestyrelsen skulle inddrages i, hvordan ressourcer i lokalsamfundet vil kunne bringes i spil med henblik på at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer for børn i dagtilbud.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Forældrebestyrelsen er blevet inddraget i læreplanen. Dette er sket ved at læreplanen er blevet fremlagt for bestyrelsen. Deres kommentarer vil med tiden dynamisk blive arbejdet ind i læreplanen. Derved sikrer vi os at læreplanen bliver dynamisk og levende, samt konstant afspejler vores faktuelle læringsmiljø. Bestyrelsens kommentarer og input, vil blive hørt, og vurderet, i forhold til læreplanen.

Inddragelse af lokalsamfundet

Børnehuset Ved Fortet er en del af et lokalsamfund. Derved er vi vores samfundssociale opgave bekendte. Vi ønsker at være kendt for at samarbejde, og indgår i et tæt samarbejde med resten af Gentofte kommune. Vi benytter os af de gode kulturelle tilbud som nærområdet byder på. Dette kan være attraktioner og kulturelle institutioner som museer og biblioteket. Samtidigt ønsker vi at skabe værdi for hele Gentofte, når dette er muligt. Det kan være gennem samarbejde med jobcenteret, omkring praktikperioder, ved at skabe gode sociale arrangementer som er med til at styrke områdets sociale kapital, eller ved at fungerer i vores netværk med resten af kommunens institutioner og i vores samarbejde med plejehjemmet Nymosehave.

I Børnehuset Ved Fortet ønsker vi forsat at styrke vores evalueringskultur. Opgaven med konstant at styrke vores læringsmiljø, anser vi som en meget værdifuld opgave. Derved tror vi på at vi bedst muligt understøtter det enkelte barns udvikling, trivsel, dannelse og læring. Dette var en indsats det sidste år, men vi kan forsat høste fordelene ved en styrket evalueringskultur. Det kunne være spændene at arbejde lidt mere med data indsamling, ift vores evalueringskultur.

Det sidste år er der særligt blevet arbejdet med at styrke det pædagogiske læringsmiljø, samt at styrke den pædagogiske struktur der ligger til grund for vores praksis. Der er konsensus i forældre samt personalegruppe om, at arbejdet har højnet den pædagogiske kvalitet. Vi har en forventning om at næste tilsyn vil give hård data der viser, at kvaliteten er blevet bedre.

Den fremtidige udvikling vil blive besluttet af institutionens ledelse, sammen med de faglige fyrtårne og den resterende personalegruppe.